

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирши ми очи і душу ми виршиш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подли і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Відгомін царської подорожі.

(X) Подорож царя до Німеччини і Франції все ще остає предметом живих обговорів в журналістстві. Про цілі цієї подорожі можна сказати сю правду, що передовсім цар бажав надати своїм змаганням до удержання мира певні основи. В царськєм окруженю говорять іменно, що єго живо діймає безуспішність мирової конференції в Газі. Цар бажав не лише своїм жадобі, стати апостолом загального мира, а захитаній останними невдачами, надати більше сили, але він хотів також дати безумовно вираз своєму переконаню, що при сякій-такій щирости і прихильности державних володарів мирового ідея мусить одоліти хвилеві міжнародні непорозуміння і труднощі. Перша невдача не знеохотила царя, навпаки він дальше провадив свої змагання по скінченню конференції, вступив в посередні або безпосередні зносини з усіма правительствами і засягав поясненя про всі важніші питання міжнародної політики. Тим осягнув він велику певність в оцінюваню сучасного положеня і міг дальше ділати в напрямі задуманої ідеї. Се загально відома річ, що точка тяжести всіх міжнародних труднощій лежить в німецько-французьких взаєминах, тимто цар почав ділати в користь своєї ідеї передовсім відвідинами Німеччини і Франції, а опісля імовірно відвідає Англію і Австрію. Довге послуханє, якоє уділив цар французькому заступникови в Газі, Буржоа, стає певним доказом, що мирового ідея була головним предметом обговорів підчас царського побуту у Франції. Ідея загального

мира не може здійснити ся, поки не щезнуть з дневної черги деякі питання. До сих належать три головні питання, які загрожують європейському мирови, а їх рішенєм заняті тепер дипломати. Передовсім мав цар вивідувати ся, при яких услівях Франція зрєкла би ся Альзациї і Лютарингії і понехала намір відплати. Є загальне там переконанє, що цар прибув до Франції з певними пропозиціями з боку Німеччини і що німецькі пропозиції вказують на відшкодованє в Азії і Африці. З иньшого боку заєвняють, що німецький цїсар згоджував ся на зворот сих провінцій Франції за певне відшкодованє в північній Африці. Все те є поговори, яких певність не дасть ся запоручити, всеж заслугують они на бачність, позаяк виринули в кругах обізнаних близько з намірами царя.

Теперішнє ворухненє на Балкані мало бути також предметом неменше важних переговорів, які відбували ся в Гданьску і на французькій землі, хоч розвязка македонського і иньших балканських питань більше обходить Австрію як Німеччину або Францію, але по думці міродайних дипломатів при стрічі царя з цїсарем Вільгельмом і Любетом дійшло до такого порозуміння, щоби як найскорше перевести ревізію берлинського договору, а властиво сейчас єго виконати. При тім мала Росія заявити, що она не буде тикати боснійско-герцеговиньського питання. Дальші переговори про иньші балканські питання мають бути переведені у Відні весною.

Третім неменше для Росії важним питанням були міжнародні економічні справи, а передовсім німецька цлова тарифа і відносини Європи до Америки. Хоч сї питання не мають такої звязи з європей-

ским миром, всеж таки їх управильненє може мати великий вплив на удержанє загального мира. Само про себе розуміє ся, що годі було сї питання рішати без обговорю загальної колоніальної політики ріжних держав, отже неперечно при сій годі обговорювано наміри, які згадані три держави мають що-до своєї політики в Азії і Африці. Є загальне переконанє, що німецька цлова тарифа наслідком сих обговорів значно буде змінена, а заразом заєвняють, що супроти Америки має бути введений в житє європейский цловий союз. По думці міродайних кругів сї питання не лише обговорено, але й в основі рішено на стрічах в Гданьску і Дункерці. Дальші відвідини царя мають утворити основи до певного забезпеченя і здійсненя єго ідеї всесвітнього мира.

Д О П И С ь.

3 Перемишля.

Реколекції, уряджені в днях 23, 24. і 25. с. м. Преосвященним Владиком Чеховичем в Перемишлях для єпархіального клиру, відбула ся при незвичайній співучасті духовенства зі всіх кінців єпархії. Були се перші того рода реколекції в Перемишлях, бо до сего часу духовенство єпархіальне відбувало свої виправні духовні в монастиря ОО. Василян в Добромилі або Кристинополі. Сего року Преосвященний підняв щасливу гадку, уряджуючи реколекції в центрі єпархії, в Перемишлях. Дійсно голос Преосвященного Владика відізвав ся одобряючим відгомном по всіх усяодах єпархії і кождий, кого лиш не спинювали які незвичайні перепони, спішив на ті дни до Перемишля.

Реколекції, в котрих взяли участь всі Впр.

36)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноміжурлого).

XVI.

І не счув ся Одиць, як швидко пролетіло три місяці з того дня і прийшов май, місяць кріток і кохання. Хоча і як добре було Одицю у Ляшенків, але він тямив, що неяково воно сидіти далі; треба було рушати кудись.

Попробував він. Виїздив на кілька день, що найбільше на тиждень, до того чи инього села і швидко знов вертав до «Парижа»; не спроможен був він більш тиждня не бачитись з Ганною Лукишною.

Так минуло ціле літо.

Старий Ляшенко дуже добре тямив відносини між його жінкою і Одицем, але ні разу їй виду не подав.

— Щож — міркував він собі — обов'язок; не диво, що покохали ся. Воно звісно, Ганна Лукишна присягала ся мені... алеж! чи можна-ж таки мені вимагати, чи не гріх би був, щоб вона мене кохала? я-ж їй в діди пишу ся! Вона увесь час така до мене ласкава, так ніжно піклуєть ся про мене, наче найкраща доня;

чогож мені ще жадати? Спасибіг їй і за те; а чим же я їй віддячу? Матеріально... Е! се дурниця; се простий мій обов'язок; кому-ж я лишу своє добро опріч неї? Небожатам?... Ба! ні, сього не буде; вони давно молять Бога, щоб я швидче дуба дав... Ні, ні... От чим я доведу свою вдячність Ганні Лукишній — коли ніже єдиним знаком не стану на перешкоді їх коханню. Нехай на здорове кохають ся, а мені любо буде дивити ся, як вона вважати-ме себе щасливою і гадати-ме, що я старий нічого не бачу, не тямлю... Нехай, я й сам був молодим і памятаю свої молоді літа...

А Ганна Лукишна і Одиць справді були певні, що «старий дурень» нічого не бачить і не помічає, які між ними відносини, і пильно, хоча й зовсім даремне стерегли ся, щоб він нічого їй не помітив.

Отак день скрізь дев'ять минуло літо р. 1854. Прийшов жовтень.

Одного вечера Ляшенко свідачи за чаєм, спитав Одиця:

— Чи ви, паничу, не занудили ся ще у нас?

З сього питання Одиць увесь почервонів, наче на його хто приском синув: йому здало ся, що Ляшенко спостеріг їх кохання і о тє випроважає його геть.

— Я... ні... ні, я не занудив ся у вас — відповів він, змішавшись і горзуючись по стільцю.

— Да ні таки, кажіть правду; наче я й сам

не тямлю, що молодій людині нудно все одно да одно; треба якоїсь переміни... от я й приміркував.

Одинець ще більш горів, а Ганна Лукишна не зводила очей з долівки і насторочивши уши, щоб не дати помітити старому ні своєї, ні Одицької збентеженности, весело спитала:

— Ану, ну, кажі швидче, що ти там приміркував?

— Приміркував я, щоб завтра... бач погода яка на предиво хороша, запрягли нам кочкарету, то всі у тров і поїдемо до Найдича; все таки розважимо панича і самі трохи розважимося; а то ми справді наче запліснїли...

У Ганни Лукишни і в Одиця наче гора з серця звалила ся; одним ментом вони звеселили і заспокоїли ся.

— Дуже добре ти, мій любий дїдусю, приміркував, спасибіг тобі, дякувала вона чоловікови, цілуючи його сиву голову — та тільки чи дома тепер Найдичі?

— Дома і просять усіх нас до себе. Ось отсе перед вечером і прийшов до мене лист від його; пише, що у його не все гаразд; ногу собі вивихнув; мусить сидіти, ходити не можна; дак він просить і вас до себе; повернув ся Ляшенко до Одиця; просить, щоб ви взяли в собою усі свої пісні; йому дуже цікаво і потрібно переглянути ваші пісні. Дак щож, рушимо?

— Спасибіг йому, відповів Одиць; я ра-

члени Капітули з Архиреем на чолі, 84 замісцевих і 11 місцевих священників, разом звиж 100 осіб, розпочали ся торжественно вже 22. в неділю вечером о 8. год. в катедрі, де Преосвященний відправив торжественний молебен, а привітавши присутних в коротких і теплих словах, уділив всім благословенія св. Тайнами. З церкви удали ся всі в Епископом до семинарицької каплиці, щоби вислухати нершу, приготавляючи ескорту. В реколекціях давав провід о. ігумен Філікс, котрий своїми ґрунтовно роздуманими і глибоко відчутими бесідами закрів всіх і викликав загальне одушевлення. Реколекції вичалясь найліпшим успіхом, бо всі віднесли з них велику користь душевну. Мило було дивити ся, як сивоволосі старці разом з молоденькими священниками охотно піддавались всім вимогам, заховуючи при тім строге мовчане, хотій не один радо був би поговорив з товаришем, котрого не бачив може 15 або 20 літ. Впрочім в тім згляді духовенство мало прехороший примір в своїм Архипастирю і крилошанах, котрих старало ся лиш наслідувати. Своєму повному узнаню для праці і трудів о. Філікса дало духовенство враз, складаючи ему устами о. декана Козакевича з Місткович сердечну подяку за провід в реколекціях.

В четвер (26 IX) прийняли всі підчас архирейської співаної Служби Божої спільне св. Причастіє, а по Службі Божій відспівано на закінчене «Тебе Бога хвалим». З церкви удали ся всі до семинаря на снідане, де зволив явити ся також Преосвященний Владика разом з крилошанами. Ту промовив іменем духовенства о. декан Децко, парох з Луки і в сердечних словах дякував Іх Преосвященству за уряджені реколекції, з яких духовенство має доказ правдиво вітцівського дбання зі сторони свого Архирея о своє добро душевне — і ревного старання ся о піднесенє духа апостольского в клирі епархіяльнім. Висказуючи за те свою вдячність просить духовенство, щоби такі реколекції в тім часі і в тім місці могли відбувати ся і в слідуєчих літах, зазначаючи, що оно все радо поспішить за голосом свого Владика. У відповіді висказав Архирей своє вдоволенє, що в клирі епархії перемискої будить ся так сильне житє духовне і що клир так радо горне ся до вправ духовних, щоби скршити ся і захопити до ревного сповнюваня свого високого посланництва.

Прошенє духовенства зволив Преосвященний радо приймати, прирікаючи, що від сеї пори будуть щорічно в тім часі відбувати ся реколекції під оком Архирея; духовенство з одушевленем приняло се до відомости. Вкінци заховаючи всіх до ревности, уділив Владика присутним на дорогу своє архирейське благословенє і розправавшись сердечно зі всіми, опустив семинар при євнїві «многая літа».

З огляду, що се були перші реколекції в

до поїду; час вже і вам подяковати за хліб-сінь і за ласкавий привіт і гостинність вашу...

— Себ-то як? покинуть нас хочете?

— Час...

— І не гадайте сього! викиньте сю думку з голови...

— І хто-б то вас пустив? Правда Галочко?

— Звісно, правда; але коли Одинцю нудно у нас, дак годі і задержувати його...

Старий легенько усміхнув ся собі в уста і подумав: хитра ти, та байдуже! хитруй собі, а провести мене не проведеш.

— Ти-ж зараз чула, мовив Ляшенко; я-ж питав його: чи не занудив ся він у нас? а він каже: ні.

А коли ні, то й гаразд; нехай же і зимув у нас. От я його повезу до Найдича, привезу і назад та й оддам його тобі під варту, щоби не втік від нас. Чуєш?

Ганна Лукишина і Одинець на radoсах трохи не плагали, а старий, ніби нічого того не спостерегаючи і не помічаючи, говорив далі до Одинця:

— Я так привик до вас, що колиб ви покинули нас, дак мені отсі євнїлиці стали-б пустою; ні, вже не пуцу вас аж до того літа. (Дальше буде).

Перемішани, не могу тут хоч кількома словами згадати про поміщенє і удержанє учасників на той час. Тую вельми трудну в даних обставинах справу приняв на себе Впр. о. ректор Мриц, розміщуючи всіх прибуваючих в убікаціях семинаря і постаравши ся вже заздалегід не тільки о всілякі вигоди, але також о добрий і здоровий харч за незвичайно дешеву ціну. Через те причинив ся Впр. о. Ректор чимало до того, що реколекції відбули ся з правдивим скупленєм духа і заслужив собі у всіх учасників на правдиву вдячність. Тож в почутю того милого обовязку звернули ся всі перед розїздом до Впр. о. Сеніора і зложили гостинному господареві через вибраного речника свою глибоку подяку за щире і сердечне приняте.

Скріплені на душі розїхали ся учасники во своєси, заховуючи ще на довго в серци память мило і в одушевленю пережитих днів.

Учасник.

Партийна політика і мораль.

б) Виклад др. Фр. Паульзена.
Перевів др. Іван Копач.

З істотою партій вьже ся тісно спосіб єї життя. Стремління кожної партії яко такої іде до того: *свою волю зробити волею цілости проти волі інших партій*; вона стремить стати ся пратиєю пануючою. Що-до того нема межі партиями жадної ріжницї; ліберальна чи консервативна, ультрамонтанська чи соціально-демократична, кожда партія хоче панувати. Дороги ріжні: одна стремить до впливу при дворі і до опанованя корони, друга до правління парламентарного або до опанованя мас; ціль всюди та сама, власть в державі. Жажда власти є душею кожної партії.

Позаяк сю ціль можна осягнути лиш побідою над иньшими партиями, тому стоять партії напротив себе як воюючі сили. Партія, що не веде борби, що не боре ся о власть, вже сама себе опустила і є без значіння. Івести тую борбу з цілою енергією, наказує не лише інтерес партії, але також інтерес цілости, котра — як ми виділи — витворює в собі партії яко правних заступників всіх ріжнородних інтересів суспільности. Як борба о право, — по словам славного письма одного знаменитого прэвника*) — є обовязком партій, обовязком з становища права взагалі, бо воно лиш тоді може осягнути ся, наколи кожде дійсне право в кождім поодинокім случаю має свого серіозного й завзятого заступника, — так борба, тобто енергічна оборона власних інтересів є обовязком політичних партій супроти цілости: лиш тим способом можуть прийти всі існуючі живі інтереси до значіння, всі сили до розвою.

Партії стоять проте супроти себе як воюючі сили. І се характеризує в головній часті форму їх життя. Всі єї прояви, що їх у війні бачимо, маємо й тут: побіди й поражки, роз'єми і мири, союзи і зближеня, стратегію й тактику; також на внутрішню організацію і провід впливає се природне призначенє партій. Та про се не стану тут говорити; лиш про одну річ ще хочу згадати, тоб-то про суперечність, яка в кожній партії розвиває ся і має для єї внутрішнього і зверхного життя велике значінє. В кожній партії находять ся дві тенденції, і відповідно до того дві ґрупи; можна їх назвати: *принципально-доктринерська і опортуністична*. Тамта держить ся остро принципів, як їх менше-більше програма формує; консеквенція і вірність саадам — се для неї найперші чесноти політика, єї журба головна — нічого не робити і нічого не допустити, що не є вислідом засади, може собі вислід бути, який хоче. Опортуністична знов ґрупа глядить передовсім на вислід. Дятого вважає на обставини і признає їм на свої кроки рішаючий вплив; єї журба — не ратованє засади, лиш власть і вплив, в тій формі і з тими услівями, які в даних обставинах можливі. Обі тенденції мають свою силу і своє небезпеченство. Безпринципний опортунізм веде вкінци до внутрішнього розлюоценя і попадає в загальну нагороду; партія, що все насамперед

*) Славний юрист Егерінг написав славу книжку п. з. «Der Kampf um das Recht».

продумує не те, чого вимагає справа з даного пункту видженя, лиш, як має поводити ся супроти існуючих або ново виступаючих струй публичної опинії, або як обвинити неприхильність сего або того могучого мужа, така партія відбирає сама собі поважанє; вона дає кождому, що довіряє своїй власти, право вірити, що він єї може мати за собою або побідити. З другого боку, партія, що держить непохитно пранор засади, зовсім не зважаючи на обставини, тратить вкінци не лиш живу звязь з дійсностю, але також волю до власти, і виключає ся тим самим з поміж чинників політичної сили: їй дозволяють свій «кавалок відспівати», але зовсім не журять ся про него. *Є се важким і про живучість партії рішаючим питанням: чи вона єміє держати середину поміж тими обома тенденциями, котрі, односторонно пануючи, зводять партію до нулі*. Се річ доброго ока, трафити в кожній хвилі те, що відповідне: де консеквенція аж до упертости, а де уступчивість на місці. Той ясний погляд та міра в очах для річий — щоби говорити улюбленим висловом Памятників Бісмарка — є тим, що рішає як-раз про політичний талант. Бісмарк посідав єго в високій степені, і тому був вайвизначнішим політиком свого часу. Тукидид хвалить єго у Темістокля: вроджена енергія і швидкість розваги та рішеня давали єму найбільшу між сучасниками здібність, в даній хвилі трафити те, що найвідповідніше (das Rechte).

(Дальше буде).

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Баталіон німецкого полка, повертаючий з Китаю, відїхав вчера рано з північного двірця у Відні — до Берлина. Ревія баталіону, довершена цісарем, відбула ся велично, серед здвигу генеранції, офіцерского корпуса і публики. Короткий побут німецкого баталіону у Відні був рядом овацій та парів, які довершило надзвичайно сердечне пращанє вчера на двірці зелізниці. — Вчера пополудни наш цісар, враз з баварськими князями Леопольдом і Юриєм та численною дружиною, серед якої находять ся: міністер війни Кріггамер, шеф генерального штабу бар. Бек, командант віденьского корпуса Іскіль і др., виїхав до Найберг на лови і попере не до Відня два 2. жовтня.

Закон про управлїненє службовис: відносин правительственних ветеринарів, ухвалений на послідній сесії державної ради, одержав цісарську санкцію. Після постанов нового закона, як єго оголошує вчерашна Wien. Ztg., утворить ся нові посади ветеринарїйних асистентів, для яких є ті самі приписи, що для концентрових практикантів в політичній службі. Окружні ветеринарі (Bezirksthierarzte) переходять з 11. до 10. ранґа, а деякі навіть до 9-тої. При краєвих властях будуть ветеринарїйні інспектори в 8. ранґі, а краєві, ветеринарїйні референти одержать 7. ранґу з авансом до 6. Як фаховий референт при міністерстві внутрішних справ, буде урядувати міністерияльний референт ветеринарїй в 6. ранґі, а виїмково в 5.

Зїзд мужів довіря молодоческого сторонництва затвердив компроміс, заключений зі Старочехами і правно-державними радикалами і разом текст виборчої відозви. Зїзд ухвалив дальше звернути ся з відозвою до чеських рільників з завізанєм, щоби лучили ся лише з молодоческим сторонництвом і держали ся здалека від сепаратистичних стремлінь аграрійців. Вкінци зїзд вибрав знов давну президію збору мужів довіря і виборчого комітету. Збори мужів довіря староческого сторонництва затвердили так само заключенє компромісу з Молодочехами і текст виборчої відозви. В ході дискусії піднесло кілька бесідників, що число мандатів, визначених Старочехам, вправді не відповідає політичному значіню сторонництва, але заключенє компромісу має велике значінє з сеї причини, що завдяки сему староческе сторонництво вступає знов на арену політичної діяльності. Тому винно староческе сторонництво як найревнійше організувати ся, щоби відзискало давнє політичне значінє.

Чума в Неаполі не прибирає острійшого характеру. Телеграфічно доносять звідтам, що стан занедужавших на чуму є добрий. З осіб

які знаходяться в обсервації, захорували лише в підозріній спосіб один хлопець, кривняк помершого на чуму. Бактеріологічні дослідження виказали, що його недуга не є чумою, але для остророжності перевезено його на острів Нізіта. Средства остророжності перестерігають дуже строго. Спроваджено велику кількість серуму против чуми.

Про уступлене Кітшенера доносить Pallmall Gazette, як каже, з дуже доброго жерела, що Кітшенер тому просив о димісію, бо є надто звязаний одержаними з Лондону інструкціями і тому, що правительством не хоче згодити ся на проносовані ним средства для остаточного покінчення війни. Кітшенер домагає ся повновласти до кари смерті замість в'язниці для повстанців. Дальше жадає Кітшенер присилки нових вправлених військ до полудневої Африки і оголошена в Капштаті та других містах стану облоги. Той сам дивізіон доносить, що вчора відбули довшу конференцію в сій справі король Едвард і міністер війни.

Новинки.

— **Календар.** Вівторник: гр.-кат. Евменій еп.; рим.-кат. Ремігіуса. — В середу: гр.-кат. Трофима; рим.-кат. Леодегара.

— **При зміні місяця просимо наших ВП. Передплатників** вивірнати залогости і відновити передплату, бо інакше будемо приневолені здержати висилку нашої часописи.

— **В справі конфіскації.** Ц. к. Суд краввій для справ карних у Львові рішив на підставі §§. 489. і 493. зак. кар. і §. 37. зак. прас., що зміст артикулу уміщеного в числі 203. часописи «Руслан» з дня 20. вересня 1901. під нашією «Против милітаризму» в уступі від слів: «Поважаний Пана» до: «як звірина» містить в собі знамена злочину з §. 65. в зак. кар. і протого усуправедливлена є заряджена через ц. к. Прокуратора державного конфіскація сеї часописи. В наслідок того рішення зборонене є дальше ширене того артикулу, а забраний наклад має бути знищений. Поводи: В інкримінованім уступі, в котрім є бесіда взагалі о війську, о карності в війську і обовязку служення в війську, яко справи принципальної, звизає автор тим самим до ненослушенства і опову против обовязуючим в державах європейських не виключаючи затім також і Австрії, законом військовим що-до загального сповнюваня обовязків військових через горожан дотичних держав, що становить знамена злочину з §. 65. в зак. кар. (Шідис нечиткий).

— **Рускі друки на львівськім університеті.** Польські часописи донесли в суботу, що ректор університету др. Ридигер в короткій дорозі зарядив видане руских друків, потрібних при вищій, в наслідок чого не буде наміреного віча студентів-Українців, котре має відбутися сїдня 8. жовтня с. р. Сю вістку подало перше «Słowo polskie», а за ним покванно повторила «Gazeta narodowa». Донесене було неправдиве, бо якни дізнаємо ся, крім руского «свідочтва убожства» нема на університеті руских друків і не буде, поки студенти-Українці не виборуть їх собі. Донесене польської праси було фальшиве ще тому, що віче студентів-Українців буде домагати ся не лише руских друків, але головно установленя рівнорядних кафедр з рускою викладавочою мовою на всіх виділах і до всіх предметів.

— **3 Станиславова пишуть нам:** В сїй четвер 3. н. ст. жовтня припадають сегорічні перші вечерниці нашої «Рускої Бесіди». Комітет запрашає ще раз сею дорогою всіх Русинів до якнайчисленнійшої участі. Просить ся уважати запросини за чисту формальність, бо всякого, хто є Русином і займає становище в суспільности, повитає комітет і ціла станиславська громада дуже радо. Льокаль: ул. Собіського ч. 28., початок 8. год., вступ 2 К., стрій для пань візитний або народний, для панів лиш балевий.

— **«Кухня Академічної Громади»** у Львові отворена для членів Товариства з днем 1. жовтня с. р. при ул. Галицькій ч. 3. Н. пов. Ціни страв дуже низькі і так: обід коштує від 17 до 33 кр., вечера 8—20 кр., кава з булкою 8 кр. і т. д.

— **Управителем руских паралельок** при черновецькій П. гімназії міністерство просьвіти іменувало проф. Корнила Козака, котрий обійме управу з днем 1. жовтня с. р.

— **В роковини смерті українського поета Івана Котляревського** дня 29. ст. ст. серпня (11. н. ст. вересня) с. р. уставлено на его могилі в Полтаві памятник і відслужено панахиду. Памятник доволі гарний, з чорного мармору, поставлений коштом губернского земства.

— **Іменованя.** Намісник іменував конциліста намісництва, Стан. Відермана, повітовим комісаром, а поліційного конциліста Бол. Бучинського,

ад'юнкта Гедсона Хондзиньського і концентрових практикантів: Тад. Гільда, Алекс. Туряньського, Здисл. Биджейовича, Тад. Жебрацького концилістами намісництва.

— **Особисті записки.** Начальний директор почт і телеграфів с. Сеферович повернув до Львова і обняв урядоване. — Президент висшого суду п. Тхожницький повернув з відпустки і обняв урядоване.

— **Вдячний посол.** П. Бойко, вибраний послом до сейму зі Львова, до чого немало причинили ся голоси львівських Русинів, ставав вчора перед своїми виборцями в салі «Гвазди», аби їм подякувати за вибір. В своїй подяці пан посол згадав про «патріотичне науцільельство, молодаж, польске мешчанство», але ні словом не згадав про Русинів. Так сьвіт платить!

— **Посидинок.** Вчора поред полуднем відбув ся посидинок на шаблі межі президентом Львова д-ром Малаховским а радим міста д-ром Лілієном. Причиною посидинку було слово «безличність», яке др. Лілієн на остатнім засіданню міської ради вимовив під адресою д-ра Малаховського. Після умови сьвідків, д-ра Мариновського і д-ра Т. Соловія зі сторони д-ра Малаховського та д-ра Ал. Лісевича і д-ра Ашкеназого зі сторони д-ра Лілієна, посидинок відбув ся під строгими условинами. Др. Малаховский одержав легку рану коло лівого ока, а др. Лілієн одержав три рани: коло правого уха, на руді і на... плечах.

— **Населене Черновець** після сегорічного спису числить 67.600 душ, в чім 250 чужинців, а 2965 воляків. Мешканців мужеского пола є 34.285, а жіночого 33.329. Після віроісповіданя Чернівці місто жидівське, бо числить: жидів 21.600, римокатоликів 18.700, православних 15.600, уніятів 7.850, протестантів 3.550, вірмено-католиків 250, православних Вірменів 35, старокатоликів 6. Після народности Чернівці є жидівсько-німецьке місто, бо в нїм живе: Німців 34.450, Русинів 13.000, Волохів 9.400, Поляків 8.600, Словаків(?) 250. Читати і писати вміє 37.800 душ, лиш читати 760, а ні читати ні писати 28.500. В порівнаню зі списом населеня з р. 1890. прибуло в Чернівцях найбільше Німців і Русинів, бо по 30%, жидів 22%, Волохів 20%, а Поляків 12%. Загальне число мешканців зросло о 24%.

— **Злодіїв,** що обікрали руску соборну церкву в Перемишлі, арештовано в Кракові в однім з тамошних готелів. Є ними молоді люди, якийсь Михайло Радецький і Жулковский, котрі звернули на себе увагу дуже елегантною одіжною. По арештованю не хотіли нічого визнавати. Кілько гроший они украли, слідство доси не виказало.

— **В Неаполі** вибухнула чума. Неаполь належить, як звисно, до найбруднійших міст. До того стало доведено річню, що власти довгий час таїли проявлявшу ся чуму. Ціла Італія затревожилася сею подією. Стверджено вже 12 случаїв чуми. Деякі дивізіони донесли, що число жертв виносить вже 30, а 100 осіб є під лікарским доглядом. Вчорашне донесене агенції Стефаніого з Неаполя є трохи успокоюче звучить: Бактеріологічні дослідження ствердили у всіх хорих, находячих ся в лязареті на острові Нізіта — чуму. Однак ані на Нізіті, ані в Неаполі, ані в жаднім другім, італійськім місті не було більше случаїв занедужаня на чуму. Страшну недугу ограниченено, як здає ся, на 12 жертв, в 3 нових случаях стверджено, що се не є чума. Мимо сего заряджено найточнійші средства охоронні. Товари в Пунто Франко десінфекціоновано, або знищено. Щурів вибито. Місто очищено, а кораблі піддано строгій десінфекції.

— **Доходи державних і державою завідуваних залізниць** в місяці серпня с. р. виносить з особового руху 8.710.509 кор. (7.955.200 подорожних), з товарового руху 14.409.300 кор. (2.742.000 тон) — разом 23.119.800 кор. Від 1. січня до кінця серпня 1901. виносили доходи державних залізниць разом з віденської, місцевою залізницею 159.765.400 кор., о 2.619.160 кор. більше, як за той час минулого року.

— **3 театру трансальської війни** доносять з Лондону в'я Брукселя, що в послідних днях побито там Англичан знов на голову. В нещасливій битві Англичани мали стратити 215 воляків. Офіційального потвердження сеї вістки нема ще дотепер.

— **Один раз.** Діма (батько) звисний зі свого веселого успособленя, одержував запросини на всі забави. При столі любив він шуткувати і часто неодному з гостей дістало ся терке слово, яких Діма нікому не щадив. Жертвою его шутливости був передовсім якийсь віцеграф, з котрим Діма мав щасте все стрічати ся. Одного разу запрошено їх обох на обід. Віцеграф спершу не хотів прийняти запросини, щоби знова не бути предметом посмівховиска. Вкінці згодив ся прийти на обід, але під условиною, що Діма лише один раз відозве ся. Діма згодив ся. Через цілий час Діма мовчав, начеби набрав води до рота; віцеграф говорив до нестями. Подано раки. Віцеграф взяв подвійну порцію і усуправедливляв ся: Не увірите, як люблю раки, міг бим їх зїсти тільки, кілько Філістинів убив

Самсон. — Мабуть тим самим зрядом, що Самсон убив Філістинів — замітив Діма серед загального сьміху товариства.

— **Вибухи Везувія.** З Неаполя доносять, що в ночи на 27. вересня почав Везувій викидувати стовпи попелу і огнистої лави.

— **Важне для катехитів.** Бже вийшов «Підручник практичний», як має ся учити релігії в І класі, зглядно на 1. і 2. степеня науки в школах народних. Всі, що учать релігії, повинні купити собі тую книжку, котра продає ся по 1 К в книгарні Шевченка і Ставровійській, а з пересилкою о 10 сот. дорозше.

— **Для наших Американців** прислапо отей книжки: 1) Два старці, 2) Роскази про небо і землю, 3) Зовалі цвѣти, 4) Що нас губить, 5) Книжочка до виборів, 6) Москаль чаровникъ, 7) Читанка для молодіжи, 8) Китиця желань, 9) Оповіданя Стороженка, 10) Величина і будова зві, здистого сьвіта, 11) Непропаца сила, 12) Видаля «Прось іти»: ч. 236—242, 245—257, 253—254 і «Календар на 1901. р.»

Посмертна оповідка.

Йосифа з Пассакасів 1-voto Тутакова, 2-voto **Огановичева**, упокоїла ся дня 25. вересня в Коломиї в 60 ім році житя. Тіло перевезено в суботу до Вікна коло Городенки. Покійна полишила одинокую дочку з першого супружя замужну за о. Ал. Осадцою, парохом у Вікні. Яко Вірменка давних засад відносила ся щиро і дружно до руского сільского народу, після зможности спомагала бідних, тож полишає по собі жаль і добру память. В. І. п!

Наука, штука, література.

— **Руский народний театр** виставить в *Перемишлі* в суботу дня 5. жовтня с. р. «Уривля Аюксту», трагедію в 5 діях І. Гуцькова в перекладі Льва Лопатиньського.

— **Драматичний кружок товариства руских ремісників «Зоря»** в Чернівцях відіграє в неділю, дня 6. жовтня с. р. в салі «Народного Дому» (ул. Петровича ч. 2). веселу мьєлодраму в 3 діях а 5 відслонах А. Нестроя, в перекладі В. Сімовича п. з.: «Трійця гільйєска» (Lumpaci-Vagabundus).

— **Стінна карта Австро-Угорщини** для шкіл народних, уложена А. Є. Зайбертом, а переложена на руску мову Ом. Поповичом, (мірло 1:800.000), отже у великих розмірах, гарно виконана в географічнім інституті Єд. Гельцля в Відні, вийде вже сими днями. Буде се побіч стінної карти Буковини, уложеної Єд. Фішером а переложеної також Ом. Поповичом, друга руска карта шкільна на всю широчу Русь-Україну. Ся руска карта Австро-Угорщини повинна находити ся в кожній рускій школі народній і гімназії.

— **П. Модест Менціньський,** як доносять польські дивізіони, дебютував на сцені франкфуртської опери в «Льогенгріні» і здобув собі чимале признанє тамошньої публіки і критики. П. Менціньський правдоподібно стане заангажований до тамошньої опери на місце уступившого Бандровського. Польські дивізіони, доносячи про се, назвали нашого земляка młodym Polakiem і nowym tenorem polskim. О скілько знаємо, п. Модест є сином руского сьвященника і сам окінченим богословом і доселі був Русином, отже хіба би мусів бути дуже а дуже młodym Polakiem...

Телеграми.

Відень, 30. вересня. «N. fr. Presse» доносить, що рада державна стане скорше скликаною, чим було в пляні, бо вже 17. жовтня. Рада міністрів ще не ухвалила остаточного речінця скликаня палати послів.

Царгород, 30. вересня. В Трапезунгі помер австро-угорский консуль І класи Генрих Гольцігер.

Париж, 30. вересня. З Кавни доносять, що в в'язниці на однім з сусідних островів помер Сальсон, котрий виконав замах на перского шаха, підчас его побуту в Парижі на минулорічній виставі.

Неаполь, 30. вересня. Стан інтернованих робітників, котрі зносили ся з зачумленими, є вдоволяючий. Доси не було нового случаю чуми.

В Сан Джіованні помер на чуму один з робітників.

Ріо д' Жанеро, 30. вересня. Стверджено ту урядово кілька случаїв чуми. Власти зарядили всякі можливі средства остророжности.

Берлін, 30. вересня. Німецька цїсарева неадужає від кількох днів.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Небувала, сензаційна програма!
від 16. до 30. вересня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.
1) **Bonnetty**, з тресурою 100 звірять. 2) **Du Cane Trio**, сензаційний акт воздушний з веркальними рефлекторами. 3) **The Wheelers**, найкомічніші американські біциклісти. 4) **Soeurs Fernando**, музична атракція, fin de siecle. 5) **Les sadiuettes**, ексцентричні дуєтстки. 6) Орхестра і рекламограф. 7) **Bianca**, артистична артистка на трапезі. 8) **Richardo** з Сальвін, містичний електричний кіш цвітів. 9) **Risa Bardi**, лірична співачка. 10) **Elvira**, еквілібристка і трансформація на ливні. 11) **The Gelins**, ексцентрична комічна пантоміна.

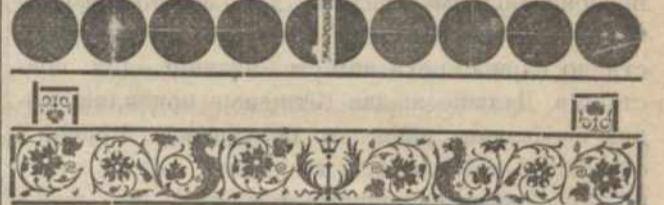
Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці **High-Life** представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія
студентів філософського відділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Салія VIII) межі 12 !. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком
при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіна, Шевченко в домінін і Сластьона, Шевченкова могила.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

З ЖИВОГО І МЕРТВОГО
новелі
Евгена Мандичевского
дістати можна в руских книгарнях і у автора
площа Академічна ч. 4. II. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
Банку
Гіпотечного
і купує і продає
всякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшим курсам денним не числячи ніякої провізії.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечас будинки і всі предмети движими против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Пресовьщ. Ординарият Всеч. Духовенству і вірним всім трем Епархіям

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом 620.406 кор. 65 сот.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емерітальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпечно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Свинці, Городенці, Тереховлі, Заліццях, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде части провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квитки видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.
(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Товариство взаїмного кредиту
„Дністер“
стотаришене зареєстроване з обмеженою порукою
Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)

приймає вкладки до опроцентования на 4%.
Позички удляють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотеки на сплату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Священники не посідають гіпотеки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу житеву; обезпечити ся на житє треба тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський вносять 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в „Дністрі“.

З днем 31 грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот
вплачені уділи	79087 „ — „
вкладки щадничі	806803 „ — „
уділені позички	763737 „ — „
касовий оборот в 1900 році	2424157 „ — „

Інформації до позичок удляє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“.

Потад		до Львова		зі Львова	
посп.	особ.				
приходить о годині				відходить о годині	
1:35	6:10	в Кракова, Берліна, Варшави, Відня	6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20	в Чернівців (Ілман, Галац), Гусятинна	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	в Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:43	„ „ дв. Підзамче	
	7:45	в Янова	6:35	до Лавочного (Пешту) Борислава	
	7:40	в Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:20	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
	8:00	на дв. головний	2:55	до Скольного, до Лавочного (1. лив. до 15. вер.	
	8:10	в Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока		до Янова	
	8:15	в Сокаля, Рави рускої		9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лив. до 15. вер.
	8:50	в Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна		9:15	до Янова
	11:45	в Ряшова, Любачова, Самбора		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.
	11:55	в Ізяславова (Керемезе, Потутор)		9:42	„ „ дв. гол.
	12:55	в Янова	2:40	10:20	до Сокаля, Белця, Рави рускої і Любачова
	1:10	в Скольного, Калуша, Хирова а в Лавочного		10:25	до Чернівців,
		від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
	3:14	в Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.		2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня
	4:40	в Самбора, Борислава, Стрия			в неділі і свята
2:20	5:11	в Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Піда.		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
2:35	5:35	в Кракова „ „ на дв. голов.		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.
	5:50	в Чернівців, Іцкан		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.
1:45	5:40	в Сокаля, Белця і Любачова		3:30	до Яшева, Хирова, Любачова
	6:00				
НІЧ					
8:40	7:36	в Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:45	6:10	до Станиславова
2:31	8:50	в Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.		6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)
2:15	9:41	в Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно		6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.
	9:20	в Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
	8:40			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
	9:50	в Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний
	9:40	в Чернівців, Букарешту,		7:32	дворець Підзамче
	10:20	в Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		7:25	до Сокаля і Рави рускої
	10:20	в Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Піда.		7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
	10:02	„ „ на дв. голов.		9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
	3:12	в Підволочиск Копичинськ на дв. Підзамче	2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан
	3:35	на дворець головний		11:00	до Кракова, Відня, Варшави
				11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний
				11:32	„ „ дв. Піда
				4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора
				4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод

ЗАМІТКА: Пера нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейскій різниця ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского — 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білети Ізди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гапсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети аничайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залізниць держав. них (ул. Красівск. ч. 5. в подвійю, сходи II, двері ч. 82.) в урядових годвах (8—3 а в свята 9—12).